

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Закон України 'Про національну поліцію' від 02.07.2015р. №580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. - № 40-41. – Ст.379.
2. Леонтьев Д. А. Личностное в личности: личностный потенциал как основа самодетерминации / Д. А. Леонтьев // Ученые записки и каф. общей психологии МГУ им. М. В. Ломоносова. – М.: Смысл, 2002. – Вып. 1. – С. 56-65.
3. Петровський В. А. Личность в психологии : парадигма субъективности : учеб. пособ. / В. А. Петровський. – Ростов н/Д.: Феникс, 1996. – 509 с.
4. Чеснокова И. И. Онтогенетические особенности самосознания личности. // Принципы развития в психологии. М., 1978. С. 316-336.

Надійшла до редколегії 19.03.2017

ЧУХРАЕВА А. В. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ И ДРУГИЕ ВИДЫ ЗАЩИЩЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАБОТНИКА ПОЛИЦИИ

Вопросы профессиональной защищенности сотрудников полиции является одним из важнейших вопросов, без которого невозможно выполнение ими в полной мере своей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: сотрудник полиции, закон, профессиональная деятельность, защищенность, задачи.

CHUHRAEVA A. V. PSYCHOLOGICAL AND OTHER TYPES OF PROTECTION THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE POLICE OFFICER

The issue of professional police protection is one of the most important ones, which is essential for the performance of its fully professional duties.

Keywords: police, law, professional activities, protection, and tasks.

УДК 159.953.5

І. О. ШИНКАРЕНКО,

кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії та політології
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У роботі розглядається проблема професійно-психологічної підготовки в системі професійної майстерності. Аналізуються шляхи та методи проведення тренінгових психологічних технологій у роботі з майбутніми поліцейськими.

Ключові слова: професійна майстерність, тренінг, психорежуючі тренування, психотехнічна гра.

Діяльність співробітників органів внутрішніх справ здійснюється в умовах, складовим і важливим аспектом яких об'єктивно виступають психологічні реалії. Ігнорування психологічного аспекту або його некомпетентне врахування знижують ефективність дій співробітника.

Уміння розібратися в усій гаммі психологічних відбитків та залежностей своєї роботи характеризують рівень професійної майстерності співробітників органів

внутрішніх справ. Слабка професійно-психологічна підготовка співробітника виступала і виступає хронічно хворобливими вадами його професійної майстерності та діяльності. Якщо молодий співробітник не володіє професійно необхідними якостями або вони у нього недостатньо розвинуті, він зіштовхується з низкою додаткових труднощів по службі, процес його соціально-психологічної і професійної адаптації уповільнюється.

Сьогодні цілком зрозуміло, що професійно-психологічна підготовленість співробітника – не просто бажаний додаток до його майстерності, але й обов'язкова складова частина професійної майстерності, тому що професійна діяльність дуже складна та багатоманітна. Вона висуває до нього багато різноманітних вимог, серед яких найважливішим є оволодіння розвинутими професійно значущими якостями особистості.

У першу чергу до них належать:

- професійно-психологічна орієнтованість його особистості;
- психологічна стійкість;
- розвинуті вольові якості: вміння володіти собою в складних ситуаціях, сміливість, мужність, виправдану схильність до ризику;
- добре розвинуті комунікативні якості: вміння швидко встановлювати контакт з різними категоріями людей, встановлювати та підтримувати довірчі відносини;
- здатність психологічно впливати на людей при вирішенні оперативно-службових задач;
- рольові вміння, здатність до перевтілення;
- розвинуті професійно значущі пізнавальні якості: професійна спостережливість та уважність, професійно розвинена пам'ять, творча уява;
- професійно розвинене мислення, схильність до напруженої розумової роботи, кмітливості, розвинену інтуїцію;
- швидкість реакції, вміння орієнтуватися в складній обстановці.

Ці якості не властиві людині природно. Їх формування та розвиток – тривалий та напружений процес, але це є необхідною умовою професійного становлення поліцейського. Тому важливе значення набуває професійно-психологічна підготовка співробітників, оволодіння методами, що дозволяють розвинути необхідні професійно важливі якості, навчання психологічним прийомам, що підвищують надійність їх діяльності, дозволяють впевнено працювати з людьми.

В умовах сьогодення все більше значення в організації психологічної підготовки набуває використання професійно-психологічного тренінгу співробітників органів внутрішніх справ. Професійно-психологічний тренінг являє собою систему цілеспрямованих тренувань та вправ, що дозволяють ефективно розвивати професійно значущі якості особистості співробітника. Даний тренінг передбачає також оволодіння співробітником системою відповідних психологічних прийомів, що підвищують ефективність його професійної діяльності. Для проведення психологічної підготовки можливо використовувати наступні основні методи:

- тренування пізнавальних якостей;
- комунікативний тренінг;
- рольовий тренінг;
- психореґулюючі тренування;
- психотехнічна гра.

До тренінгу пізнавальних якостей належать тренування з розвитку професійної пам'яті, професійної спостережливості та накопичення досвіду професійного сприйняття, виконання вправ з розвитку професійної чуттєвості.

Комунікативний тренінг складається з оволодіння навичками встановлення психологічного контакту та довірчих відносин, здійснення психологічного впливу на осіб, що становлять оперативний інтерес.

У процесі рішення оперативно-службових задач співробітниками доводиться відігравати різноманітні ролі. Вміння перевтілитися, маскувати та мотивувати свою поведінку – необхідні компоненти професійної майстерності співробітників органів внутрішніх справ і саме тут велике значення відіграє рольовий тренінг для набуття відповідних якостей. Навички рольової поведінки розвиваються шляхом здійснення рольової гімнастики – спеціальних вправ у наданні мовним і немовним засобом зовнішньо виражених ознак, що відповідають заданій ролі в розвитку здібності до імпровізації за допомогою цих засобів.

Для оволодіння навичками саморегуляції емоційно – вольових процесів використовують психореґуючі тренування. Ці тренування спрямовані на оволодіння навичками використання найпростіших методів саморегуляції, що дозволять регулювати емоційний стан особистості, знімати зайву напругу, створювати певний позитивний настрій у діяльності співробітника. До цієї ж групи належать і аутогенне тренування, оволодіння прийомами вольової саморегуляції.

Психологічна гра – ефективний метод психологічної підготовки співробітників, що застосовується для формування певних якостей засобами ігрової поведінки. Психотехнічні ігри передбачають виконання певних ролей, сумісних дій, на підставі яких складаються ситуації, психологічно близькі до практичних, що відбуваються в дійсності.

Складність і відповідальність задач, а також зміст та шляхів здійснення професійно-психологічного тренінгу висуває високі вимоги до організації та методики його проведення.

При здійсненні професійно-психологічного тренінгу необхідно керуватись визначеними принципами його організації. Як загальні принципи виступають:

- наукова обґрунтованість та доцільність тренінгу;
- професійна спрямованість тренінгу;
- систематичність та послідовність його проведення;
- свідомість та активність учасників тренінгу;
- доступність підготовки.

У методиці проведення тренінгу слід приділити увагу:

- моделювання зовнішніх умов близьких до реалій (створити реальну картину обстановки на заняттях);
- моделювання внутрішніх (психологічних) умов (створити не тільки картину, але і «душу» реальної обстановки, для того щоб учасники тренінгу по можливості втратили почуття умовності заняття);
- моделювання цілемотиваційних, пізнавальних, емоційних, вольових та психофізіологічних процесів та труднощів учасників тренінгу;
- активному використанню ігрового характеру занять.

Одним з найважливіших умов ефективної організації професійно-психологічного тренінгу є знання співробітників своїх власних резервів, рівня розвитку професійно

значущих якостей особи. Це дозволяє йому правильно визначити програму підготовки, концентрувати свої зусилля у вірному напрямку.

Маючи певний багаж психологічних знань, уміло використовувати їх, майбутній спеціаліст здатен підкорити свої особистісні якості вимогам професії, істотно підвищити результативність своєї діяльності. Це сприятливо вплине і на успішність його адаптації до умов професійної діяльності.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. *Теорія та досвід застосування тренінгових технологій у практичній психології : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22 листопада 2003 р. – Київ, 2003.*
2. *Дідковський В. А. Сучасні вимоги до професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ та інформаційні шляхи їх реалізації, Вища освіта України – додаток 4, том 2 (20). – 2010. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору.*
3. *Мороз Л. І. Основи професійно-психологічного тренінгу. – К., 2004.*
4. *Коваленко В. В. Реформування підготовки кадрів – запоруки утвердження справедливого правопорядку В. В. Коваленко // Науковий вісник НАВС, 2011. – № 5.*

Надійшла до редколегії 21.03.2017

ШИНКАРЕНКО И. А. РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ТРЕНИНГА В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ ПОЛИЦЕЙСКИХ

В работе рассматривается проблема профессионально-психологической подготовки в системе профессионального мастерства. Анализируются пути и методы проведения тренинговых психологических технологий в работе с будущими полицейскими.

Ключевые слова: профессиональное мастерство, тренинг, психорегулюючі тренінговки, психотехнічна гра.

SHYNKARENKO I. A. THE ROLE OF PROFESSIONAL AND PSYCHOLOGICAL TRAINING IN THE SYSTEM OF POLICE TRAINING

This paper considers the problem of professional psychological training in vocational skills. Analyses the ways and methods of conducting psychological training technologies in the work with future cops.

Keywords: professional skills, training, psycholegal training, psychotechnics game.